

עשיית פרה אדומה בכהן הדיוט

ר' אליעזר אביחי

מחלוקת התנאים בכשרות כהן הדיוט לעשיית הפרה

בתורה נאמר שאלעזר הכהן הוא שעשה את הפרה האדומה שהייתה בימי משה. ומצינו במשנה מחלוקת תנאים מה הדין לדורות, וזו לשון המשנה (פרה ד, א): "פרת חטאת ששחטה שלא לשמה... ושלא בכהן גדול פסולה ר' יהודה מכשיר". ובטעם מחלוקתם כתבה הגמרא (יומא מב ע"ב):

ונתתם אותה אל אלעזר הכהן – אותה לאלעזר ולא לדורות לאלעזר. איכא דאמרי לדורות בכהן גדול, ואיכא דאמרי לדורות בכהן הדיוט. בשלמא למ"ד לדורות בכהן הדיוט שפיר אלא למאן דאמר לדורות בכהן גדול מנא ליה גמר חוקה חוקה מיום הכפורים.

וכן מובאת מחלוקת זו בספרי (פרשת חקת, פיסקא קכג):

ונתתם אותה אל אלעזר הכהן זו נעשית באלעזר ושאר כל הפרות בכהן גדול דברי ר' מאיר. ר' יוסי בר' יהודה ור' שמעון ור' אליעזר בן יעקב אומר זו נעשית באלעזר ושאר כל הפרות בין בכהן גדול ובין בכהן הדיוט.

מסתמא דמשנה משמע שהלכה שכהן גדול הוא השורף את הפרה

ומצינו מספר מקומות מהם משמע שסתמה המשנה שכהן גדול הוא השורף את הפרה. במסכת פרה נאמר (ג, ח): "סמכו ידיהם עליו ואומרים לו אישי כהן גדול טבול אחת ירד וטבל ועלה ונסתפג". וכן נאמר במסכת מידות (א, ג): "שער המזרחי עליו שושן הבירה צורה שבו כהן גדול השורף את הפרה". וכן יש לדייק מדברי המשנה בשקלים (ד, א): "אבא שאול אומר כבש פרה כהנים גדולים עושין אותו משל עצמן", ומשמע שהם היו

אלו שעושים את הפרה, ולכן הם היו בונים את כבש הפרה. וכן מובא בתוספתא (פרה ג, ח): "מעשה בצדוקי אחד שהעריב שמשו ובא לשרוף את הפרה וידע בו רבן יוחנן בן זכאי ובא וסמך שתי ידיו עליו ואמר לו אישי כהן גדול מה נאה אתה להיות כהן גדול רד טבול אחד".

ביאור הרמב"ם למשניות הנ"ל

אמנם, הרמב"ם פסק שהלכה כרבי יהודה (הל' פרה אדומה א, יא), והסביר שהסיבה לכך ששנינו "אישי כהן גדול" היא שבדרך כלל הכהן גדול היה שורף את הפרה אך אין זה חיוב, וזו לשונו (פירוש המשנה, ג, ח): "ואמרו אישי כהן גדול הוא ספור מה שהיה נעשה תמיד לפי שכהן גדול היה שורף אותה ואע"פ שהיא כשרה בהדיוט כמו שספרנו"¹. וכך משמע שהבין בתוספתא, שכתב (הל' פרה אדומה ג, ב): "ומטמאין את הכהן וסומכין הזקנים את ידיהם על הכהן ואומרים לו טבול אחת, ואם היה כ"ג אומרים לו אישי כ"ג טבול אחת". ובמסכת מידות כתב הסבר נוסף (פירוש המשנה, א, ג): "ומה שאמר כהן גדול השורף את הפרה הוא דעת רבי מאיר כמו שנתבאר בספרי ואינו הלכה, אבל היא כשירה בכהן הדיוט כמו שנבאר במקומו במסכת פרה". ואכן, במשנה במסכת פרה מוזכרת משנה זו בלא "כהן גדול", וזו לשונה (ג, ו): "וכבש היו עושים מהר הבית להר המשחה, כיפין על גבי כיפין, וכיפה כנגד האוטם, מפני קבר התהום, שבו כהן השורף את הפרה, ופרה וכל מסעדיה יוצאין להר המשחה". ונראה שכך יש לתרץ גם את המשנה במסכת שקלים, ולבאר שאבא שאול סבר כרבי מאיר. ואין נראה שכיוון שבדרך כלל כהנים גדולים היו עושים אותה, הם היו צריכים לבנות את הכבש, שכיוון שלא מוטל עליהם לעשותה מדוע יצטרכו לבנותה, ומה בכך שבדרך כלל הם היו עושים אותה.

דברי הגמרא בעניין שחיטת פרה אדומה בזר

בגמרא (יומא מב ע"א) נחלקו רב ושמואל האם שחיטת פרה אדומה כשרה בזר. דעת רב (המובאת ע"י רבי זירא) ששחיטת פרה פסולה בזר, משום שנאמר בפרשת פרה אדומה

1 ואכן במשנה נאמר (פרה ג, ה): "ומי עשאם? הראשונה עשה משה, והשניה עשה עזרא, וחמש מעזרא ואילך, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, שבע מעזרא ואילך. ומי עשאם? שמעון הצדיק ויוחנן כהן גדול עשו שתיים שתיים, אליהו עיני בן הקוף וחנמאל המצרי וישמעאל בן פיאיבי עשו אחת אחת". ומובא במסכת יומא (ט ע"א) ששמעון הצדיק, יוחנן כהן גדול וישמעאל בן פאבי היו כהנים גדולים, ולא התבאר מי היו אליהו עיני וחנמאל, אך על כל פנים מבואר שבדרך כלל כהנים גדולים היו עושים אותה. ואמנם משה לא היה כהן גדול, אך אכן משה לא עשה את הפרה אלא אלעזר, ונראה שנקראת על שמו כיוון שהוא קיבל זאת מסיני ודאג שתיעשה. ויש לדון האם עזרא היה כהן גדול, שכן בימי עזרא, יהושע בן יהוצדק היה הכהן הגדול (חגי א, יד), וניתן לומר על עזרא כפי שביארנו במשה, שכיוון שהוא היה מנהיג הדור נקראה על שמו, אף שלא הוא עשאה בפועל. אולם הרמב"ם בהקדמה למשנה תורה כתב: "האחרון מהם הוא שמעון הצדיק והוא היה מכלל המאה ועשרים. וקיבל תורה שבעל פה מכולם והוא היה כהן גדול אחר עזרא", ומשמע מדבריו שעזרא היה כהן גדול.

"אלעזר וחוקה", כלומר שבתורה נאמר שאלעזר הכהן עשה את הפרה, ובפרשה זו נאמר "חוקה", וכל מקום שכתוב "חוקה" הרי זה מעכב. לעומתו, אמר שמואל ששחיטת פרה כשרה בזר, על פי דרשת הפסוק "ושחט אתה לפניו", שאדם אחר שוחט לפני אלעזר, ולא שאלעזר הוא השוחט, ואם כן גם את הפרה שהייתה בימי משה אפשר היה לשחוט על ידי אדם שאינו כהן. בהמשך הסוגיה, הגמרא דורשת את פסוקי פרשת פרה אדומה, ומביאה מחלוקת בין רב ושמואל כיצד לדרוש את הפסוקים, וכך נאמר שם (יומא מב ע"ב):

ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אותה לאלעזר ולא לדורות לאלעזר איכא דאמרי לדורות בכהן גדול ואיכא דאמרי לדורות בכהן הדיוט. בשלמא למ"ד לדורות בכהן הדיוט שפיר, אלא למאן דאמר לדורות בכהן גדול מנא ליה? גמר חוקה חוקה מיום הכפורים... ושחט אותה – שלא ישחוט אחרת עמה. לפניו – לרב שלא יסח דעתו ממנה, לשמואל שיהא זר שוחט ואלעזר רואה...

ויש לעיין ביחס בין מחלוקת רב ושמואל לעניין שחיטה בזר, לבין מחלוקת התנאים המובאת במשנה ובגמרא בכשרות כהן הדיוט לעשיית הפרה.

דברי הראשונים בהבנת שיטת שמואל

הריטב"א הקשה על דעת שמואל כיצד הוא סבור ששחיטת פרה כשרה בזר כאשר מחלוקת התנאים היא רק האם פרה כשרה בכהן גדול או בכהן הדיוט, אך אין מי שהתיר זר בעשיית הפרה. ותירץ (חידושי הריטב"א, יומא מב ע"א): "י"ל דאמר לך שמואל דהתם הוא מקבלת הדם ואילך, אבל שחיטה אפילו בזר, דאפילו באותה שעשה אלעזר לא היתה אלא בזר". ומדבריו נמצא ששמואל סבור שכל מחלוקת התנאים אינה לגבי השחיטה אלא רק לעניין קבלה והזאה, ואם כן דברי שמואל נכונים לפי כל דעות התנאים במשנה. מאידך תוס' ישנים ותוס' רא"ש תירצו באופן אחר, וכתבו (יומא מב ע"א ד"ה שחיטת פרה): "ולמאן דמכשיר שחיטת פרה בזר, לא תקשי מדתנן במסכת פרה שחטה שלא בכ"ג פסולה ור' יהודה מכשיר משמע דאפילו מאן דמכשיר לא מכשיר אלא בכהן הדיוט. דמצינו למימר דר' יהודה מכשיר אפילו בזר דלאו עבודה היא". ולשיטתם התנאים נחלקו גם על השחיטה, ודעת שמואל היא כרבי יהודה אך אינה יכולה להתאים לתנא קמא. ונראה שיש סיעתא להבנת הריטב"א בדעת שמואל מן התוספתא, שם נאמר (פרה ד, ו):

שריפת פרה והזאותיה בכהן גדול ושאר כל מעשיה בכהן הדיוט שנ' ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אותה באלעזר שהוא סגן ושאר כל הפרות בכהן הדיוט דברי ר' מאיר. ר' יוסי בר' יהודה ור' שמעון ור' אלעזר בן יעקב אומרים אותה באלעזר שהוא סגן ושאר כל הפרות אפילו בכהן גדול.²

² הגר"א גורס בדברי רבי מאיר "ושאר כל מעשיה בכהן גדול", ובדברי רבי יוסי גורס "כהן הדיוט". וכתב החזון איש (הל' פרה אדומה ד, יז, ד"ה ולפום) שכן הוא עיקר הגרסה כדברי הגר"א. אולם עיין בערוך

ומבואר שדעת רבי מאיר המובאת בספרי היא דווקא לעניין שריפה והזאה ולא לעניין השחיטה.

דברי הראשונים בהבנת שיטת רב

על דברי רב ששחיטת פרה פסולה בזר כתב הריטב"א (שם, ד"ה אחת פסולה בזר): "פי' לא סוף דבר זר ממש אלא כל שזר אצלה ואפילו כהן הדיוט". וכך כתבו תוס' ישנים ותוס' הרא"ש (שם, ד"ה אחת כשרה בזר), והוסיפו שניתן גם לבאר שאידי דתני כשרה בזר תני פסולה בזר. ואם כן לשיטתם דעת רב כר' מאיר שפרה כשרה רק בכהן גדול.³ ונראה שלשיטתם רב הבין שאלעזר הוא ככהן גדול לעניין זה, שכן רב למד ששחיטת פרה פסולה בזר מ"אלעזר וחוקה", כלומר שכיוון שכתוב בפסוק שאלעזר עשאה, צריך גם לדורות שכהן כאלעזר יעשה אותה, וכיוון שנקטו שלדורות כהן גדול צריך לעשותה, נראה שהבינו בדעת רב ש"אלעזר" חשיב ככהן גדול. וכעין זה כתב הרמב"ן למאן דאמר לדורות בכהן גדול (על התורה, חוקת, פס' ג): "והנה עשה הקדוש ברוך הוא גם אהרן נביא במצוה הזאת, והוא ומשה רבינו יתנו אותה לאלעזר שהוא גדול הכהונה אחרי אהרן והוא המשוח בשמן המשחה, וזה רמז לדורות שתעשה בגדול הכהונה והוא הכהן הגדול". לעומתם, תוס' (יומא מג ע"א ד"ה לרב) נקטו להיפך, ודייקו שמכך שרב אמר "פסולה בזר" משמע שרק בזר פסולה, אך בכהן הדיוט כשרה, ולכן ביארו שרב סבר כמאן דאמר לדורות בכהן הדיוט, וכשיטת רבי יהודה.

פסיקת הראשונים

הרמב"ם פסק שעשיית הפרה כשרה בכהן הדיוט, וזו לשונו (הל' פרה א, יא): "אף כהן הדיוט כשר לשרפת הפרה שנאמר ונתתם אותה אל אלעזר הכהן ועדיין אהרן היה קיים, ומפי השמועה למדו זו נעשית באלעזר ושאר כל הפרות בין בכהן גדול בין בכהן הדיוט". וכך פסקו המאירי (בית הבחירה, יומא מב ע"ב) ורבנו עובדיה מברטנורא (פרה ד, א, ד"ה ורבי יהודה מכשיר). אמנם, מדברי הרמב"ן בפירושו לתורה משמע שפוסק כתנא קמא, וזו לשונו (על התורה, חוקת, פס' ג):

וכן שנינו פרת חטאת ששחטה שלא בכהן גדול פסולה, ורבי יהודה מכשיר. ובגמרא במסכת יומא, ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אותה אל אלעזר ולא לדורות

השולחן העתיד, הל' פרה אדומה נה, טו.

3 ויש לציין שלדעת תוס' ישנים נמצא שרב ושמואל נחלקו במחלוקת התנאים במשנה, רב כרבי מאיר ושמואל כרבי יהודה. ולכאורה קצת קשה לשיטתם שהגמרא לא כתבה "כתנאי", אמנם לשיטת הריטב"א אף שרב סובר כרבי מאיר, כיוון שדברי שמואל אינם נוגעים למחלוקת התנאים מובן מדוע הגמרא לא כתבה "כתנאי". ולכאורה ניתן להסביר שגם דברי רב אינם נוגעים כלל למחלוקת התנאים, ורק הצריך שכהן ישחט ולא זר, אך לא התייחס כלל לדיון איזה כהן צריך לשחוט. וכך קצת משמע מן הגמרא שאינה משווה כלל בין איכא דאמרי לדורות בכהן גדול ואיכא דאמרי לדורות בכהן הדיוט, לבין דעת רב ושמואל.

לאלעזר, איכא דאמרי לדורות בכהן הדיוט, ואיכא דאמרי לדורות בכהן גדול, והוא סתם משנתינו והנכון בטעם.⁴

ומשמע מדבריו שיש לנקוט להלכה כמאן דאמר לדורות בכהן גדול. וכן הגר"א פירש בביאורו לתורה (אדרת אליהו, פרשת חוקת): "אותה אל אלעזר – אותה בסגן אבל לדורות בכהן גדול", ומשמע שנקט שהלכה כתנא קמא.

והריטב"א כתב שלדעת כולם לכתחילה מצוותה בכהן גדול, וזו לשונו (יומא ב ע"א ד"ה גמרא תנן התם): "ומודו רבי יוסי ורבי שמעון דאע"ג דלדורות כשרה בכהן הדיוט, מצוה בכהן גדול, ולפיכך היו כל הפרות בכהנים גדולים", ונראה שדבריו שונים מדברי תוספות ישנים שכתבו (יומא ב ע"א ד"ה מפרישין): "מיהו בין למר ובין למר היו עושין אותה כהנים גדולים... וזה היה כבודם", שכן מדבריהם משמע שבדרך כלל הכהנים הגדולים היו עושים אותה מצד כבודם ולא מדינא, אך מדברי הריטב"א משמע שלדעת כולם מצד הגדרת המצווה לכתחילה יש לעשותה בכהן גדול.

הטעם לפסיקת הרמב"ם כרבי יהודה

הכסף משנה (על הל' פרה, שם) תמה על הרמב"ם מדוע לא פסק כתנא קמא, והביא לכך מספר טעמים. ראשית כתב: "ואפשר שהטעם משום דבפרק טרף בקלפי משמע דלמ"ד בכהן הדיוט ניחא טפי". שנית, שכיוון שבספרי מוזכר שרבי יוסי, רבי שמעון ור' אליעזר בן יעקב פוסקים כרבי יהודה, נמצא שסתם מתניתין יחידאה היא. והוסיף טעם שלישי וכתב: "ובפ"ג דפרה איכא סתמא אחרינא דלא כר"מ דקתני מפרישין כהן השורף את הפרה ודייק שם רבינו מדלא קתני מפרישין כ"ג השורף את הפרה שכשירה בכל כהן". טעם רביעי כתב בספר ערוך השולחן העתיד וזו לשונו (הל' פרה אדומה נה, יד): "ופסק כלשון שני כשיטת הגאונים שבכל מקום בש"ס הלשון השני עיקר". וכן הוסיף שם טעם חמישי, שרבי אליעזר בן יעקב משנתו קב ונקי ולכן יש לפסוק כמותו.

ונראה שקשה לומר שהטעם שהרמב"ם פסק כרבי יהודה הוא משום שבגמרא משמע שכהן הדיוט ניחא טפי, שכן זה רק במושכל הראשון לפני שמאן דאמר לדורות בכהן גדול הביא את הגזרה שווה "חוקה חוקה", אולם לאחר שהביא לימוד זה מדוע שיהיה רבותא למאן דאמר כהן הדיוט. וכן כתב החזון איש (פרה ח, ד) שאין טעם זה מספיק. וכן הטעמים שרבים חלוקים על ר' מאיר, שיש לפסוק כלשון שני, ושהלכה כרבי אליעזר בן יעקב, צריכים תלמוד. שכן לכאורה טעמים אלו אינם כללים מוחלטים, וכיוון שכללים אלו מתנגשים עם הכלל שהלכה כתנא קמא, מניין שכללים אלו גוברים על כלל זה. ואכן בדרך כלל לשון שני בש"ס עיקר אולם אין זה כלל מוחלט וכאשר מדובר במחלוקת המובאת במשנה, שהגמרא לא הכריעה בה לכאורה אין הכרח לקבל כלל זה. וכעין זה כתב החזון איש (שם): "ולכן נראה דהאי א"ד אינו אמוראי דפליגי בהלכה אלא הוא ת"ק

4 ברמב"ן שיצא לאור ע"י מוסד הרב קוק, הגרסה היא: "והנכון".

ור"י והוא קיצור לשון, ומ"מ משמע מזה דאין זו הלכה פסוקה". וכן הכלל שרבי אליעזר בן יעקב משנתו קב ונקי אינו כלל מוחלט, וכאשר רבי בחר שלא להכניס במשנה את דעתו משמע שלא קיבלה להלכה. ואכן החזון איש בסוף דבריו הביא טעם זה, אלא שהעיר שיש מקומות שהרמב"ם פסק כתנא קמא ודלא כרבי אליעזר בן יעקב.

דיוק הרמב"ם מהמשנה ודחייתו

ונראה שעיקר הטעם הוא מדיוק לשון המשנה, כפי שכתב הרמב"ם במפורש, שכן המשנה כתבה (פרה ג, א) "שבעת ימים קודם לשרפת הפרה מפרישין כהן השורף את הפרה מביתו ללשכה שעל פני הבירה". וכתב הרמב"ם (פירוש המשנה, שם): "ממה שאמר כהן השורף את הפרה תלמד שכל כהן כשר לשריפתה". ומשמע, שמכאן למד הרמב"ם שהלכה כך. אמנם ניתן לומר שזו רק הוכחה לדבריו, והטעם שפסק כך הוא מהטעמים הנ"ל, אך על כל פנים נראה שראה בכך סיוע לשיטתו. ונראה שהרמב"ם דייק דווקא מהמשנה הראשונה, אף שיש עוד מקומות שמוזכר "כהן" בלבד (פרה פרק ג, משניות ו, ז, ט) שכן בתיאור מעשי הכהן, אין צורך להזכיר בכל פעם שהוא הכהן גדול, וכמו שנאמר לגבי יום הכיפורים (יומא ג, ח): "והכהן עומד במזרח ופניו למערב", והכוונה היא בוודאי לכהן גדול. אמנם בתחילת התהליך היה למשנה להזכיר שמדובר בכהן גדול, וכמו שמוזכר במסכת יומא (א, א) "שבעת ימים קודם יום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פלהדרין".

אמנם כבר כתבו תוס' ישנים שאין הכרח לדקדק כך וזו לשונם (יומא ב ע"א, ד"ה מפרישין): "אומר רבינו הזקן דאין לדקדק מדקתני כהן השורף דמיירי בכהן הדיוט דהא הכי נמי אי הוה תני כהן העובד עבודה ביוה"כ לא היה מזכיר כהן גדול דמשמע שפיר כהן הידוע השורף או העובד". ויש לסייע לדבריהם מדברי התוספתא (פרה ג, א): "מה בין כהן השורף את הפרה לכהן של יום הכפורים", אף שבוודאי כהן של יום הכיפורים הוא כהן גדול. אמנם יש מקום לדייק מהברייתא המובאת בגמרא (יומא ד ע"א): "שבעת ימים קודם יום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פלהדרין וכשם שמפרישין כהן גדול, כך מפרישין כהן השורף את הפרה", וכאן מוזכר כהן גדול לגבי יום הכיפורים, אך לא לגבי פרה אדומה, ואם נקט את "הכהן הידוע" גם בכהן של יום הכיפורים לא היה לו לשנות כך. ונראה לבאר ע"פ דברי הריטב"א שהביא את דיוק הרמב"ם וכתב: (יומא ב ע"א, ד"ה גמרא תנן התם):

... ומיהו התם במסכת פרה קתני פרות שנעשו מימות משה ואילך כלם בכהנים גדולים, ולפום פשטא אתיא כרבי מאיר, והנכון דהא מתני' דשבעת ימים דברי הכל היא ואפילו לרבי מאיר, ותנא לא בעי לאתויי נפשיה בפלוגתא, וקתני כהן השורף את הפרה דמשמע הראוי לשרוף את הפרה לכל חד וחד כדאית ליה.

ותירוץ נוסף כתבו תוס' ישנים (שם) שאכן משנה זו אינה כרבי מאיר אולם אין הלכה כמותם דאיכא סתמא אחרינא כרבי מאיר.

דברי ה'חידושי מים חיים'

ה'חידושי מים חיים' (לבעל ה'פרי חדש') הקשה על הרמב"ם וכתב (הל' פרה אדומה א, יא):

ואין דבריהם מחוורין אצלי, חדא דדוחק לומר דתרי סתמי פליגי דמכדי מאן סתמיה למתניתין רבי ומעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר... ותו דאי האי מקרי סתמא ודאי דמאי דקתני האי סתמא אישי כ"ג טבול וכו' דהוי סתמות כת"ק ומאי חזית דסמכת אהא סתמא סמוך אהאי ואדרבה סתמא בתרא עדיפא ובחדא מסכתא יש סדר למשנה, ותו דקי"ל בפרק החולץ סתם ואחר כך מחלוקת אין הלכה כסתם וכיון שכן הדרינן לכלילין והלכתא כת"ק.

ואמנם בסוף דבריו כתב:

ומכל מקום יש לי לקיים פסק הרב ז"ל ולא מטעמיה דכולהו אמוראי ר' זירא ואיכא מ"ד בתרא ורב ושמואל כולהו סבירא להו כרבי יהודה שאף כהן הדיוט כשר לשריפת הפרה ואפילו זר איכא דמכשיר ובכך דינו של רבינו ז"ל אמת ויציב.

אמנם לכאורה אין דבריו מוסכמים, שכן נראה שהוא נקט כדיוק התוס' שלדעת רב ורבי זירא, כהן הדיוט כשר לדורות, ולעיל התבאר שלדעת תוס' ישנים, תוס' הרא"ש והריטב"א רב ורבי זירא סוברים כמאן דאמר לדורות בכהן גדול. וכן התבאר שלדעת הריטב"א שמואל אינו נקט דעה במחלוקת התנאים, ואינו סובר דווקא כרבי יהודה. ואם כן הדרא קושיית ה'חידושי מים חיים' לדוכתא.

הצעה לפסיקת הלכה

ונראה שבסברה יש מקום גדול להחמיר ולהצריך כהן גדול לעשיית הפרה (הן בשחיטה הן בשריפה והזאה), שכן דיוקו של הרמב"ם אינו מוכרח, וסתמיות המשניות היא שצריך כהן גדול ואין זה מסתבר שיש סתירה בין שתי משניות וכדברי ה'חידושי מים חיים'. וכן נראה שגם בגמרא לא הוכרעה ההלכה בזה. ובייחוד לדעת הרמב"ן שהלכה כתנא קמא, וספק דאורייתא לחומרא, ועוד שהריטב"א כתב שלכולי עלמא לכתחילה עשייתה בכהן גדול. ואף שהרמב"ם פסק ששחיטת פרה כשרה בזר וכתב (פסולי המוקדשין א, ב): "אף פרה אדומה ששחטה זר כשרה, שאין לך שחיטה שפסולה בזר". משום שפסק כדעת ר' יוחנן המובאת בסוף הגמרא שם שאין שום שחיטה שפסולה בזר. אולם הסמ"ג חלק עליו וכתב (עשין, רלב): "גרסינן במנחות (ו:): שחיטת פרה בזר פסולה מפני שנאמר בה אלעזר וחוקה", ונראה שהטעם שפסק כך הוא משום שהגמרא ביומא (מב ע"ב) הביאה סיוע לרב, והשאירה את דעת שמואל בקשיא. ואם כן לשיטת הסמ"ג שהלכה כרב נמצא שלדעת תוס' ישנים, תוס' רא"ש והריטב"א הלכה כמאן דאמר לדורות בכהן גדול. ויהי רצון שיטרה ה' את עמו ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים!